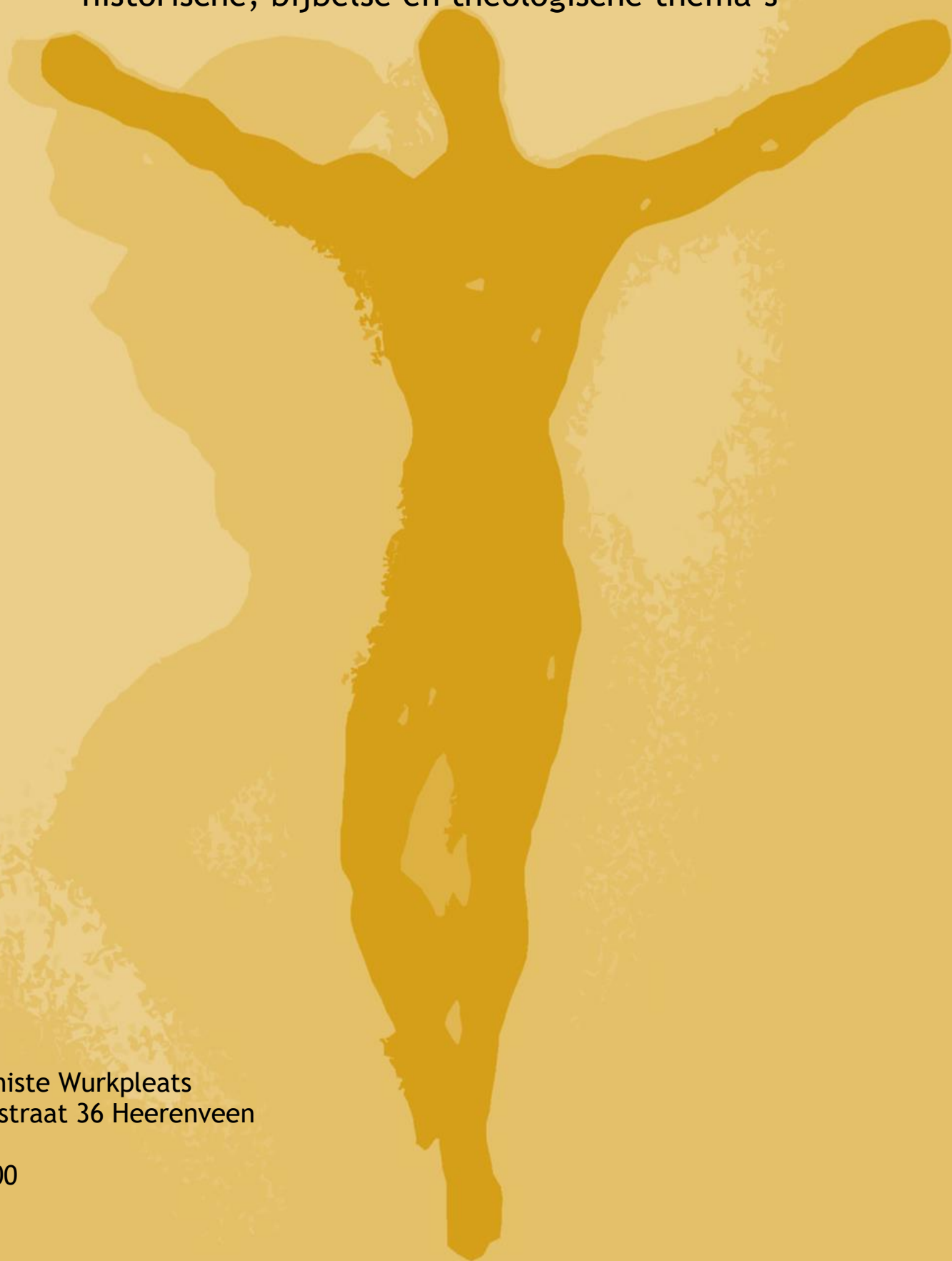

2022-2023

Dopers Leerhuis voor maatschappelijke, biografische, (kunst-)
historische, bijbelse en theologische thema's

Menniste Werkpleats
Kerkstraat 36 Heerenveen

€ 1,00

Ter inleiding op het nieuwe seizoen

Het Dopers Leerhuis speelt in op maatschappelijke, biografische, (kunst-)historische, bijbelse en theologische thema's. Het is bedoeld voor geïnteresseerde gemeenteleden, vrienden en niet-kerkelijken die zich willen verdiepen in thema's die niet of nauwelijks de pers halen. Iedereen is welkom in de doorgaans gemoedelijke omgeving. Nieuwe inzichten verrijken.

Het aanbod van het nieuwe seizoen 2022-2023 ligt weer voor u. **Pieter Post** deed onderzoek naar levensbeëindiging, en **Iris Speckmann** vergelijkt het Avondmaal met seculiere maaltijden. **Alpita de Jong** neemt ons mee naar de eerste en voor velen onbekende koningin der Nederlanden, 'Mimi', nog ver vóór koningin-moeder Emma. **Alex van Ligten** laat ons delen in zijn ingrijpend biografische verhaal over de zelfdoding van zijn zoon Gideon waarover hij een boek schreef. Voor deze bijeenkomst is een maximum aantal deelnemers gewenst (zie verderop). De uitgestelde les over 'Maria in de Kunst' verzorgt **Gabriël Vriens**. En **Johannes van der Meer** neemt ons mee naar het joodse feest Vreugde der Wet en brengt die in gesprek met de Bergrede in Mattheus. Zouden christenen eigenlijk niet ook een Vreugde van de Bergrede moeten instellen?

Een verdere omschrijving van de lessen, wie de docenten zijn vindt u uitgebreid op de volgende bladzijden. Door inflatie en hogere kosten, inbegrepen de vergoedingen aan de docenten, hebben we de bijdrage moeten verhogen met twee euro.

De lessen worden verzorgd door bekende en nieuwe docenten die allemaal deskundig zijn op haar en zijn vakgebied, en het luisteren meer dan waard zijn.

Voor een nieuwe cursus **Methodisch Leren Preken** vindt u achterin informatie. Deze begint in september 2022.

Opgave vóór 1 september 2022

Het is belangrijk dat u zich met naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en/of email opgeeft bij Pieter Post, 0513-785542

Over de bereikbaarheid het volgende: De lessen vinden plaats in de Menniste Werkpleats van de doopsgezinde kerk, Kerkstraat 36, 8441 EZ Heerenveen. Dit is bereikbaar met de auto. Er is een parkeergarage schuin tegenover. En vanaf het bus- en NS station is het ongeveer 20 minuten wandelen.

De digitale versie is gratis te downloaden van www.doopsgezindheerenveentjalleberd.nl

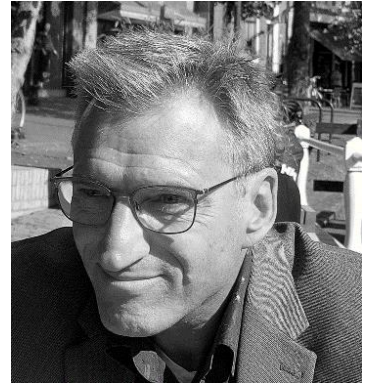
Wij verwelkomen u graag en hopen op een plezierig en leerzaam seizoen.

Johannes van der Meer en Pieter Post (foto voorkant).

Zaterdag 8 oktober 2022 | Maatschappij, ethiek, liturgie

De dominee, de dokter en een niet-natuurlijke dood

Docent: **Pieter Post**
 Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
 Les: 10:00-12:00 uur
 Locatie: Menniste Werkpleats
 Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
 Informatie: Pieter Post, 0513-785542:
 pbpost1958@gmail.com

Euthanasie, ofwel actieve levensbeëindiging is een actueel thema. Als predikant en eerder als verpleegkundige begeleidde ik terminaal zieken op weg naar hun weloverwogen levenseinde. Daarbij werd met huisartsen samengewerkt. Dominee en dokter hebben allebei minstens één gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, en die is zorgvuldig met het levenseinde omgaan. En hoe doen ze dat dan? Zij bekleden een apart werkterrein. De dokter is veelal niet bekend met het werk van een geestelijke. Zijn er aanknopingspunten voor een samenwerking in een situatie waarin een zieke vraagt om zijn of haar levenseinde? Behalve die vraag, is het ook van belang wat een levensbeëindiging doet met een arts en een geestelijke.

In de zomer van 2021 deed hij een veldonderzoek naar de communicatie van geestelijken en huisartsen in een situatie van levensbeëindiging. Daarbij ontwikkelde hij een liturgie voor levensbeëindiging. Het doel van deze les is om meer bekendheid te geven aan de (on-)mogelijkheden die er zijn rond euthanasie.

Pieter Post (1958) begon als verpleegkundige, maar ging theologie studeren in Amsterdam. Hij promoveerde aan de Vrije Universiteit, waaraan hij in combinatie met het Doopsgezind Seminarium enkele jaren doceerde. Hij werkte als predikant in verscheidene doopsgezinde gemeenten, en sinds 2016 is hij verbonden aan de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Heerenveen en Tjalleberd. Daarnaast gaf hij les aan de Doperse Theologiecursus voor Gemeenteleden in Elspeet, en is hij onderzoeker. Hij deed een veldonderzoek naar de communicatie van geestelijken en huisartsen in een situatie van levensbeëindiging. Daarnaast bereidt hij een biografie voor over ds. Frits Kuiper (1898-1974).

Zaterdag 5 november 2022 | Jodendom, christendom

Vreugde om Wet en Bergrede

Docent: **Johannes van der Meer**
 Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
 Les: 10:00-12:00 uur
 Locatie: Menniste Werkpleats
 Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
 Informatie: Pieter Post, 0513-785542:
 pbpost1958@gmail.com

Ieder jaar wordt er in de synagoge met grote blijdschap gevierd dat de Tora er is. In onze kerken hebben we vaak, in plaats van de Tora, de Bergrede geannexeerd, de Doopsgezinden voorop. De Bergrede wordt dan gezien als de troonrede van Jezus, met als motto: Doe dit en alles komt voor elkaar. Op zichzelf niet zoveel mis mee. “Jezus wijst ons een nieuwe weg”, wordt er vaak gezegd. En daarmee is wèl iets grondig mis. We gaan een paar woorden uit de tekst proberen te lezen met joodse ogen en door een Hebreeuwse bril. En dan zou het met dat “nieuwe” van de weg die Jezus aangeeft nog wel eens wat mee kunnen vallen. Bovendien dient zich dan ook de vraag aan waar bij ons de grote vreugde blijft die in de synagoge zo uitbundig wordt gevierd!

Johannes van der Meer (1952) studeerde theologie in Amsterdam, Berlijn en Jeruzalem. Hij was doopsgezind predikant in onder meer Edam, Nijmegen en Amsterdam. Johannes is gefascineerd door de vraag hoe de overgang van het Jodendom naar het Christendom is gegaan, en wat voor rol die rebelse Jood Jezus daarin speelde.

Zaterdag 3 december 2022 | Kunstgeschiedenis

Maria in de kunst

Docent: **Gabriël Vriens**
Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
Les: 10:00-12:00 uur
Locatie: Menniste Werkpleats
Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
Informatie: Pieter Post, 0513-785542: pbpost1958@gmail.com

Maria speelt in het religieuze leven van veel gelovigen een belangrijke rol. Bij de katholieken is er zelfs een apart gebed voor haar gevormd: *Wees gegroet Maria (Ave Maria)*. Voor veel christenen is Maria door de eeuwen heen een extra steun geweest. Maria wordt in de gebeden vaak aangesproken op haar rol als bemiddelaar voor de aardse mens in de richting van God en Christus. Haar bijzondere positie is ook zichtbaar in de Christelijke kunst. Vele facetten van haar persoonlijkheid worden in de kunst belicht. Tijdens de lezing kijken we gezamenlijk naar deze ‘veelzijdigheid’ van Maria in de kunst.

Gabriël Vriens is werkzaam bij de provincie Fryslân op het gebied van natuurbescherming en gebiedsontwikkeling. Daarnaast verzorgt hij op aanstekelijke wijze in Friesland lezingen en cursussen op het gebied van Kunst, Architectuur, Christelijke kunst en Friese onderwerpen als kerken, boerderijen, stinsen en states of het Friese landschap.

Zaterdag 14 januari 2023 | Doperdom/Avondmaal en
seculiere groepsmaaltijden

Bijeen om eten

Docent: **Iris Speckmann**
 Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
 Les: 10:00-12:00 uur
 Locatie: Menniste Werkpleats
 Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
 Informatie: Pieter Post, 0513-785542: pbpost1958@gmail.com

Op 14 januari 2023 gaan we in gesprek over het Avondmaal. De insteek is ‘typisch leerhuis’: we lezen samen enkele teksten, zowel uit de bijbel als de doperse traditie en kijken welke betekenissen aan het ritueel van brood en wijn daarin te vinden zijn. Uiteraard is er in het gesprek ruimte om eigen visie en ervaringen te delen.

Leiding van deze dag is in handen van Iris Speckmann, die januari 2022 promoveerde op een onderzoek waarin ze de ervaringen van het Avondmaal vergelijkt met die van enkele seculiere groepsmaaltijden. Als er voldoende tijd is, zal ze daar nog iets over vertellen en ingaan op de vraag wat het theologisch nut is van een vergelijking tussen deze twee wel heel verschillende vormen van samen eten.

Iris Speckmann (1978) begon in 2015 als gemeentepredikant in de doopsgezinde gemeente Almere. In 2014 startte zij een promotieonderzoek naar de betekenis van samen eten. Momenteel werkt ze als geestelijk verzorger in het ouderenzorgcentrum Mennistenerf in Zaandam.

Zaterdag 18 februari 2023 | Biografisch

Vertalen van verdriet - Alex van Ligten over de zelfdoding van zijn zoon Gideon (1975-2013)

Docent: Alex van Ligten
 Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
 Les: 10:00-12:00 uur
 Locatie: Menniste Werkpleats
 Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
 Informatie: Pieter Post, 0513-785542: pbpost1958@gmail.com

***Belangrijk:** Voor deze bijeenkomst is een maximum aantal van 12 deelnemers gewenst. Mocht er meer belangstelling voor zijn dan is zaterdagmorgen 4 maart een tweede mogelijkheid.*

‘Toen ik me niet zoveel zorgen meer maakte, kwam als een donderslag bij heldere hemel het fatale verbijsterende’.

Aan de hand van een klassieke tekst uit de wereldliteratuur (Gideon de richter) schrijft een vader over zijn zoon, Gideon ‘de dichter’. De ontzetting over diens zelfgekozen dood en de verwarring van het eerste jaar krijgen vorm in een openhartig zelfonderzoek. Hoe leef je verder na zo’n gebeurtenis? ‘Zoals iemand kan vergaan van verdriet, of tranen vergiet van verdriet, ben ik gaan vertalen van verdriet,’ schrijft Van Ligten in het eerste hoofdstuk. Zoekend en tasten geeft hij taal aan zijn verdriet, woorden aan zijn woede en onbegrip. Tegelijkertijd eert hij zijn zoon, in herinneringen, in poëzie en andere taaluitingen van diens hand, want Gideon was in alles ‘een taalman’.

Fragment uit Van Ligten's boek Vertalen van verdriet (Vught 2014)

Alex van Ligten (geboren in Amsterdam, 1947) was predikant in Molkwerum en Sneek. Zijn grootste inspiratiebronnen: K.H. Miskotte, Frans Breukelman en Franz Rosenzweig. Hij schreef bijbels-theologisch werk, o.a. *Wegwijzer voor de bijbel* en *Intussen is het ook weer droog geworden*. Hij is de vertaler van Rosenzweigs *Ster van de verlossing*.

Hij gaat ook na zijn pensionering nog regelmatig in kerkdiensten voor. In 2014 verscheen zijn boek *Vertalen van verdriet*, over de dood van zijn zoon Gideon. In 2018 schreef hij *Bij liefde hoort een gezicht*, over de liedteksten in de Bijbel en in 2021 verscheen zijn preekserie bij het boek Numeri, *Bij de Jordaan: Jericho!*

Dopers Leerhuis in het Noorden: *wie deelneemt weet waarom*

Zaterdag 18 maart 2023 |
Vaderlandse geschiedenis

Een verlate kennismaking: 'Mimi' (1774-1837), de eerste koningin der Nederlanden

Docent: **Alpita de Jong**
 Aanvang: 09:45 uur korte meditatie
 Les: 10:00-12:00 uur
 Locatie: Menniste Werkpleats
 Lesgeld: €10,00 incl. koffie/thee
 Informatie: Pieter Post, 0513-785542: pbpost1958@gmail.com

Voluit heette ze *Frédérique Louise Wilhelmina* en werd *Wilhelmine* genoemd. Maar in brieven met familieleden is het vaak 'Mimi' en met die naam onderscheidt ze zich van andere prinsessen en koninginnen die Wilhelmina heten. Van alle koninginnen die Nederland heeft gekend, is Mimi eigenlijk de minst bekende. Dat komt voor een deel door de merkwaardige tijd waarin ze leefde: een tijd van voortdurend vluchten voor de troepen van Napoleon. Ze was in die oorlogsjaren vaak aan het hof van haar broer, de koning van Pruisen. Dat ze na die roerige jaren op haar veertigste als echtgenote van koning Willem I de taken van een koningin te vervullen kreeg, was een complete en niet zonder meer aangename verrassing. Ze moest op veel fronten improviseren.

Alpita de Jong (1962) is letterkundige en cultuurhistoricus. Haar kennismaking met de eigenzinnige Friese schrijver en doperse dominee Joost Halbertsma (1789-1869) in 2001 was beslissend: het onderwerp liet haar niet meer los. In 2018 verscheen haar vuistdikke biografie *Joost Halbertsma. Triomfen en tragedies van een uitmiddelpuntig man*. Zij ontving daar de dr. Joost Halbertsmaprijs voor in maart 2022.

Methodisch leren preken voor gemeenteleden

Docent: Pieter Post

Een nieuwe reeks gaat van start op:

Dinsdag 13 september 2022

Dinsdag 18 oktober 2022

Woensdag 9 november 2022

Dinsdag 6 december 2022

De voordracht van de preek

Wijsheidsteksten uit de joodse Talmud

De boodschap zit in de tekst zelf

Hoe sluit ik aan bij 'wat er speelt'?

Het doel van deze dinsdagavonden is dat wij met elkaar een preek maken. Daar maken we huiswerk voor, en de docent voorziet dat van positieve feedback. De afgelopen drie seizoenen gaven blijk van een grote betrokkenheid van de cursisten. De uitwisselingen waren levendig. Wie voor het eerst wil meedoen kan gewoon instappen. We bespreken de feedback en krijgen les.

Aanvang: 19:30-21:30 uur

Locatie: Menniste Werkpleats, Kerkstraat 36, Heerenveen

Opgave: Pieter Post, 0513-785542; pbpost1958@gmail

Bijdrage: €8,00 per persoon per keer, inclusief koffie/thee/kopieën

Adressen & Contact

Menniste Werkpleats, Kerkstraat 36, 8441 EZ HEERENVEEN

Info@doopsgezindheerenveentjalleberd.nl

Website: www.doopsgezindheerenveentjalleberd.nl

Telefoon: 0513-623163

*

Johannes van der Meer,
Ljouwerterdyk 5, 8491 GA Akkrum
Tel. 0566-650023
Email: jvdm@wxs.nl

*

Pieter Post, coördinator
Tormentil 58, 8445 RG Heerenveen
Tel. 0513-785542
Email: pbpost1958@gmail.com